

UCHWAŁA NR .....
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia ..... 2019 r.

w sprawie **Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich**

Na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614, 2244 i 2340), uchwala się, co następuje:

§ 1.1. Wyznacza się Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich, zwany dalej „OChK Jezior Żędowskich”.

2. Położenie i opis granic OChK Jezior Żędowskich określa załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Mapa OChK Jezior Żędowskich stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykaz współrzędnych punktów załamania granicy OChK Jezior Żędowskich stanowi załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 4. Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów na terenie OChK Jezior Żędowskich polegają na:

1) w obrębie ekosystemów leśnych:

- a) utrzymaniu ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych, niedopuszczenie do ich fragmentacji,
- b) zachowaniu i unaturalnianiu istniejących ekosystemów leśnych,
- c) wykorzystywaniu do odnowień gatunków właściwych dla danego siedliska, zaniechanie wykorzystywania gatunków obcych rodzimej florze i stopniowe ich usuwanie,
- d) ograniczaniu stosowania w odnowieniach gatunków rodzimych ale będących poza granicami naturalnego zasięgu,
- e) utrzymywaniu stref ekotonowych stanowiących bufor ochronny dla ekosystemów leśnych, urozmaicających krajobraz i charakteryzujących się zarazem dużą bioróżnorodnością,
- f) prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej, w tym pozostawienie drzew dziuplastych i części obumarłych do całkowitego rozkładu, przy zachowaniu bezpieczeństwa,
- g) prowadzeniu racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych,

- h) zwalczaniu owadów i patogenów grzybowych zagrażających trwałości lasów metodami mechanicznymi, biologicznymi i chemicznymi zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki leśnej,
- i) skracaniu długości granic polno-leśnych w kompleksach lasów, poprzez zalesianie przyległych terenów rolnych w oparciu o istniejące uwarunkowania i możliwości;

2) w obrębie ekosystemów nieleśnych:

- a) utrzymaniu i przeciwdziałaniu zarastaniu łąk, pastwisk i torfowisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów z terenów otwartych,
- b) unikaniu dalszej fragmentacji łąk i pastwisk,
- c) ograniczaniu zmiany użytków zielonych na grunty orne, niedopuszczanie do przeorywania użytków zielonych, propagowanie powrotu do użytkowania łąkowego gruntów wykorzystywanych jako rolne wzdłuż rowów i lokalnych obniżen terenu,
- d) preferowaniu ochrony roślin przed szkodnikami metodami biologicznymi zamiast chemicznych,
- e) ochronie zieleni wiejskiej w postaci zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, a także parków wiejskich,
- f) zachowaniu śródłąkowych i śródpolnych zadrzewień z rodzimymi gatunkami,
- g) zachowaniu śródpolnych oczek wodnych, zabagnień i podmokłości,
- h) utrzymywaniu terenów otwartych poprzez ograniczenie stosowania ogrodzeń mogących stanowić barierę dla migracji zwierząt oraz mogących stanowić dysonans w krajobrazie (zaleca się stosować materiały naturalne - drewno oraz kolorystykę nawiązująca do otoczenia),
- i) propagowaniu wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych, zgodnie z wymaganiami zbiorowisk łąkowych, propagowanie gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego,
- j) wprowadzaniu różnorodnych form zieleni na terenach zurbanizowanych,
- k) zwiększaniu lesistości poprzez dolesienia na gruntach nieprzydatnych rolniczo;

3) w obrębie ekosystemów wodnych:

- a) zachowaniu istniejących zbiorników wodnych, w tym starorzeczy oraz cieków z pasem roślinności okalającej,
- b) stabilizacji poziomu lustra wody w jeziorach,
- c) zachowaniu naturalnej dostępności do linii brzegowej rzek i jezior,
- d) retencjonowaniu wód dla realizacji celów ekologicznych,
- e) dla ochrony przed zanieczyszczeniami obszarowymi wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień na tereny nadbrzeżne oraz w bezpośredniej zlewni jezior;

4) inne rekomendacje:

- a) dostosowywaniu nowej zabudowy do historycznie kształtowanych założeń ruralistycznych wsi, z preferowaniem stopniowego uzupełnienia zabudowy już istniejącej (unikanie rozproszenia nowej zabudowy),
- b) zachowaniu drożności korytarzy ekologicznych i korytarzy migracji dużych zwierząt poprzez m. in. ograniczanie zabudowy i zwiększanie lesistości,

- c) rozwoju turystyki przyrodniczej,
- d) propagowaniu tradycyjnych form architektury regionalnej,
- e) odtwarzaniu dawnych/historycznych funkcjonalnych układów terenów zieleni oraz parków podworskich, w tym przywracanie zadrzewień przydrożnych,
- f) ochronie lub poprawie ekspozycji obiektów zabytkowych,
- g) renowacji/rekultywacji terenów zdegradowanych,
- h) ograniczaniu zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie jezior.

§ 5. Na obszarze OChK Jezior Żędowskich, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne
    - z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

§ 6. Na części terenów gmin Szubin i Żnin, które to tereny szczegółowo są opisane poprzez podanie ich punktów załamania granicy w załączniku nr 4 do niniejszej uchwały nie obowiązują zakazy o których mowa w § 5 pkt 3, 7.

§ 7. Nadzór nad OChK Jezior Żędowskich sprawuje Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

§ 8. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

§ 9. Traci moc uchwała Nr X/247/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego poz. 2568).

§ 10. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

UZASADNIENIE

1. Przedmiot regulacji:

Zakres regulacji dotyczy przyjęcia uchwały w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich.

2. Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, 2244, 2340):

Art. 23. 2. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony. Likwidacja lub zmniejszenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, wyłącznie z powodu bezpowrotnej utraty wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach i możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa (łącznie z przepisami wewnętrznymi):

Zgodnie z art. 23 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, projekt uchwały, został przedstawiony Radzie Miejskiej w Szubinie, Radzie Miejskiej w Żninie oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w celu jego uzgodnienia – punkt ten zostanie uzupełniony po przeprowadzeniu procesu uzgodnień.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, zgodnie z ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 92 poz.753 ze zm.), z dniem 1 sierpnia 2009 r. przejął kompetencje w zakresie obszarów chronionego krajobrazu. Jak wynika z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, 2244, 2340), obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniącą funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich powołano rozporządzeniem nr 9/91 Wojewody Bydgoskiego z 14.06.1991 r. w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim. Obecnie obowiązuje uchwała Nr X/247/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego poz. 2568).

Troszcząc się o zrównoważony rozwój całego województwa, w tym także na obszarach chronionego krajobrazu oraz mając też na względzie potrzeby zgłaszane przez podmioty gospodarcze, samorządy gminne i mieszkańców opracowano dla przedmiotowego obszaru chronionego krajobrazu dokumentację w zakresie oceny zachowania i wartości krajobrazów wyróżnionych z elementami audytu krajobrazowego. Wykonane prace polegały m. in. na doprecyzowaniu granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich w taki sposób aby nawiązywała ona do działek ewidencyjnych lub innych elementów charakterystycznych w terenie.

Należy podkreślić, iż na obszarach chronionego krajobrazu powinny obowiązywać ograniczenia właściwe dla danego obszaru, czy też dla jego części, wybrane spośród zakazów, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, a wynikające z potrzeby właściwej ich

ochrony. Przy wprowadzaniu przedmiotowych zakazów należy się kierować konstytucyjną zasadą proporcjonalności, zawartą w art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.), stanowiącą, iż ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Zasada proporcjonalności nakazuje organom władzy publicznej użycie jedynie takich środków, które są niezbędne dla osiągnięcia konkretnego celu. Cel ten natomiast ma służyć społeczeństwu oraz powinien być osiągnięty zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój, zgodnie z art. 3 pkt 50 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r., Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.), to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Powyższa zasada stosowana w odniesieniu do stanowienia zakazów, jakie mają obowiązywać w obszarach chronionego krajobrazu wymaga, aby ograniczenia miały swoje merytoryczne umocowanie i wynikały z rzeczywistej potrzeby ochrony danego obszaru lub jego części.

Kierując się ww. konstytucyjną zasadą proporcjonalności oraz zasadą zrównoważonego rozwoju, w niniejszej uchwale, tak jak w uchwale Nr X/247/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego poz. 2568), nie zastosowano zapisu dotyczącego obowiązywania bezwzględnego zakazu jakim jest: zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu. Uznano, iż wprowadzenie tego zakazu nie jest konieczne dla zachowania ochrony ekosystemów OChK Jezior Żędowskich, w tym: zachowania różnorodności biologicznej siedlisk, prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, polegającej na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk.

Ponadto nie zastosowano obowiązywania bezwzględnego zakazu jakim jest: zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego, gdyż na terytorium Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich nie występują tereny położone w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

Kierując się wnioskami wynikającymi z przeprowadzonej oceny przyrodniczej, a także analizy gminnych dokumentów planistycznych, wskazuje się na możliwość wprowadzenia odstępstw od następujących zakazów: „likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych”, „budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

- a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne
- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej”.

Tereny objęte odstępstwami od powyższych zakazów w planach zagospodarowania przestrzennego mają określoną linię zabudowy mniejszą niż 100 metrów od linii brzegów naturalnych zbiorników wodnych oraz przeznaczone są pod funkcje mieszkaniowe, rekreacyjne i usługowo turystyczne. Jednocześnie zastosowanie powyższych odstępstw nie spowoduje bezpowrotnej utraty wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach i nie zaburzy zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.

Zgodnie z treścią rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz. U. poz. 1080), dane określające obszar chronionego krajobrazu, winny być sporządzone zgodnie z wytycznymi przyjętymi w rozporządzeniu, tj. określeniem jego powierzchni i opisem jego wartości przyrodniczej oraz modelem pojęciowym danych przestrzennych, określającym strukturę oraz dokładność bazy geometrycznej tej formy ochrony przyrody. Zatem wykonanie opracowania wiązało się z koniecznością uszczegółowienia (doprecyzowania) przebiegu granic Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich.

W wyniku przeprowadzenia weryfikacji przebiegu granic oraz włączeń i wyłączeń terenów na obszarze niniejszej formy ochrony przyrody jej obszar uległ zmniejszeniu z 1209,8 ha, do 1209,54 ha. Zmniejszenie powierzchni wynika również z doprecyzowania przebiegu granicy w szczególności do granic działek ewidencyjnych, w oparciu o aktualne granice gmin (Państwowy Rejestr Granic PRG). Konieczność opracowania przedmiotowego wykazu współrzędnych punktów załamania granicy według określonej metodyki wynika z treści rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz. U. poz. 1080).

Dane dotyczące powierzchni obszaru wyrażone są w hektarach z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, zgodnie z treścią rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2017 roku w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017 (Dz. U. 2017 r. poz. 837 ze zm.).

W niniejszej uchwale dokonano także uaktualnienia opisu tekstowego przebiegu granic Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich, doprecyzowując jej przebieg i szczegółowość do aktualnego podziału geodezyjnego oraz Państwowego Rejestru Granic (PRG).

Mając na uwadze powyższe wskazane jest podjęcie nowej uchwały w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich. Przyjęcie tej uchwały w dalszym ciągu umożliwi skuteczne kształtowanie polityki ekologicznej i racjonalne zarządzanie zasobami przyrodniczymi, w kontekście m.in. ustaleń dotyczących czynnej ochrony ekosystemów, katalogu obowiązujących zakazów oraz odstępstw od tych zakazów, obowiązujących na terenie obszaru chronionego krajobrazu. Przyjęty w niniejszej uchwale zmieniony katalog zakazów nie narusza właściwej ochrony wyróżniających się krajobrazów o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych, jak również kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych.

5. Ocena skutków regulacji:

Podjęcie uchwały w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich umożliwi indywidualne kształtowanie polityki ekologicznej i racjonalne zarządzanie zasobami przyrodniczymi, w kontekście m.in. ustaleń dotyczących czynnej ochrony ekosystemów, katalogu obowiązujących zakazów oraz odstępstw od tych zakazów obowiązujących na terenie obszaru chronionego krajobrazu, zapewniając jednocześnie utrzymanie właściwego stanu środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz właściwej

ochrony krajobrazu, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Ponadto uchwała ta pozwoli spełnić istotne wymogi formalne określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz.U. poz. 1080). Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały, traci moc uchwała Nr X/247/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego poz. 2568).